



Hoogheemraadschap van  
Schieland en de Krimpenerwaard

**Rekenkamer**commissie

Maasboulevard 123  
Postbus 4059  
3006 AB Rotterdam  
T. 010 45 37 200  
F. 010 41 30 694

# Jaarverslag 2018

en

# Jaarplan 2019

DROGE VOETEN EN SCHOON WATER

[www.schielandendekrimpenerwaard.nl](http://www.schielandendekrimpenerwaard.nl)

## Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Jaarverslag 2018	4
Samenstelling rekenkamercommissie	4
Wat heeft de rekenkamercommissie gedaan?	4
Lopend onderzoek	5
Inzet middelen	5
Jaarplan 2019	6
Afronden onderzoek KRW	6
Inzet middelen	6
Terugblik afgelopen zittingsperiode	6

## Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2018 en het jaarplan 2019 van de rekenkamercommissie Schieland en de Krimpenerwaard.

Het jaar 2018 heeft in het teken gestaan van de presentatie van het onderzoek naar de houdbaarheid van de financiën. Via het instrument van de rekenkamerbrief is onderzoek gedaan naar de jaarverslaglegging 2017. Vervolgens is in 2018 het onderzoek opgepakt naar de informatievoorziening Waterkwaliteit Kaderrichtlijn Water.

Het jaarplan 2019 voorziet in de afronding van het onderzoek naar de informatievoorziening Waterkwaliteit Kaderrichtlijn Water in het gebied van Schieland en de Krimpenerwaard.

In maart 2019 vindt de verkiezing plaats van de leden van de verenigde vergadering van Schieland en de Krimpenerwaard. Op dat moment eindigt ook de zittingsperiode van de leden van de rekenkamercommissie. De voorzitter blijft dan nog een halfjaar in functie. Dit is ook het moment terug te kijken op het functioneren van de Rekenkamercommissie niet alleen intern, maar ook in de relatie met het college van dijkgraaf en hoogheemraden en de verenigde vergadering.

Langs deze weg bedankt de rekenkamercommissie het dagelijks bestuur en de ambtelijke organisatie van het hoogheemraadschap voor hun coöperatieve opstellen en medewerking aan de onderzoeken van de rekenkamercommissie.

Namens de rekenkamercommissie

mr. C.M. de Graaf  
voorzitter

## Jaarverslag 2018

### Samenstelling rekenkamercommissie

De samenstelling van de rekenkamercommissie was in 2018 als volgt:

- |                         |                                   |
|-------------------------|-----------------------------------|
| - de heer C.M. de Graaf | - voorzitter (extern lid)         |
| - de heer W. van Heemst | - lid/plaatsvervangend voorzitter |
| - de heer J. la Croix   | - lid                             |
| - de heer W.T.M. Molle  | - lid                             |
| - de heer R. De Mulder  | - lid (tot 28 november 2018)      |
| - de heer P. Oudijk     | - lid (vanaf 28 november 2018)    |

Ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie is de heer P. Boesberg. De onderzoekers van de rekenkamercommissie zijn mevrouw M.E. Wolters en de heer J. de Vos.

De zittingsperiode van de leden van de rekenkamercommissie is gelijk aan de zittingstermijn van de verenigde vergadering. (Her)benoeming vindt bij het begin van elke nieuwe zittingsperiode plaats. Na het verstrijken van de zittingstermijn blijft de voorzitter maximaal zes maanden in functie of zoveel korter als in zijn vacature wordt voorzien.

### Wat heeft de rekenkamercommissie gedaan?

#### *Rekenkamerbrief jaarverslaglegging 2018*

De rekenkamercommissie heeft in 2018 in de vorm van een rekenkamerbrief een onderzoek uitgebracht naar de jaarverslaglegging 2017. De centrale vraag in deze rekenkamerbrief luidde of de jaarverslaglegging 2017 (jaarverslag en jaarrekening) voldoende en kwalitatief goede verantwoordingsinformatie biedt om de verenigde vergadering haar controlerende en kaderstellende rol te kunnen vervullen. Daarbij heeft de rekenkamercommissie in de rekenkamerbrief accent gelegd op de onderwerpen waterschapsbelastingen, Bestuursakkoord Water en de kentallen over de financiële positie.

De conclusie in de rekenkamerbrief is dat de jaarverslaglegging 2017 voldoende en kwalitatief voldoende verantwoordingsinformatie biedt aan de verenigde vergadering haar rollen te kunnen vervullen. De bevindingen van de rekenkamercommissie hebben niet geleid tot aanbevelingen. In de verenigde vergadering op 27 juni 2018 is de rekenkamerbrief voor kennisgeving aangenomen.

#### *Onderzoek Houdbare Financiën*

Op 17 mei 2018 heeft de rekenkamercommissie het onderzoek Houdbare Financiën gepresenteerd. In dit onderzoek biedt de rekenkamercommissie inzicht of de financiën van Schieland en de Krimpenerwaard voldoende robuust genoeg zijn om eventuele tegenslagen in de toekomst op te vangen zonder de belastingtarieven buitensporig moeten stijgen. De financiële positie van het hoogheemraadschap is beoordeeld op een samenhangend geheel van kengetallen. Denk hierbij aan: netto-investeringsuitgaven, netto-schuld ratio, netto-schuldquote, EMU-saldo, saldo baten lasten, kapitaallasten in % van de totale kosten, eigen vermogen (w.o. reserves) en de lastendruk.

De conclusie van de rekenkamercommissie is dat bij de doorrekening van de verschillende scenario's binnen de huidige kaders de schuld beheersbaar en de tariefstijgingen beperkt blijven. Wel kan tijdelijk de referentiewaarde van het EMU-saldo worden overschreden bij een extra investering vanaf € 20 miljoen. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie een rekenmodel (door)ontwikkeld dat de verwachte toekomstige financiële positie voor de langere termijn in beeld brengt en waarbinnen het mogelijk is bij een economische schok de negatieve effecten in het rekenmodel te brengen (stresstest).

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden is voorgesteld met een voorstel aan de verenigde vergadering te komen op welke wijze het rekenmodel actueel wordt gehouden. Onder het actueel

houden van het rekenmodel verstaat de rekenkamercommissie de resultaten van de jaarrekening, voorjaarsnota en programmabegroting jaarlijks hierin te verwerken. Na bespreking in de commissie AZM op 6 september 2018 is het rapport op 3 oktober 2018 door de verenigde vergadering voor kennisgeving aangenomen.

## Lopend onderzoek

### Onderzoek waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water)

De opzet van het onderzoek waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water) heeft de rekenkamercommissie op 15 juni 2018 ter informatie aan de verenigde vergadering verzonden. Via dit onderzoek biedt de rekenkamercommissie inzicht in de informatievoorziening aan de verenigde vergadering over de status van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater, gerelateerd aan de Europese Kaderrichtlijn Water, in het gebied van Schieland en de Krimpenerwaard. Het onderzoek is in juli 2018 gestart en naar verwachting rond de rekenkamercommissie dit onderzoek eind maart 2019 af.

## Inzet middelen

Het budget van de rekenkamercommissie bedroeg in 2018: € 3.300. Daarnaast kan de rekenkamercommissie een beroep doen op de inzet van onderzoekers uit de organisatie van het hoogheemraadschap voor een totaal van 700 uur. Hieronder is een overzicht opgenomen over de inzet van deze middelen.

Omschrijving	Raming		Realisatie	
	€	uren <sup>1)</sup>	€	uren <sup>1)</sup>
Presentiegeld voorzitter (incl. reiskosten)	3.300,--		2.141,50	
Rekenkamerbrief jaarverslaglegging 2017		200		50
Rekenkameronderzoek houdbare financiën		300		300
Rekenkameronderzoek waterkwaliteit (KRW)		200		550

<sup>1)</sup> Uurtarief in programmabegroting bedraagt € 65,--.

## Jaarplan 2019

Op 20 maart 2019 vindt de verkiezing plaats van de leden van de verenigde vergadering van Schieland en de Krimpenerwaard. Op dat moment eindigt ook de zittingsperiode van de leden van de rekenkamercommissie. Het is aan de nieuwe verkozen/benoemde verenigde vergadering of het instituut rekenkamercommissie wordt gecontinueerd. De rekenkamercommissie heeft dan ook geen nieuwe onderzoeken geformuleerd. Wel rond de rekenkamercommissie het lopende onderzoek naar de informatievoorziening over de status van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater, gerelateerd aan de Europese Kaderrichtlijn Water, in het gebied van Schieland en de Krimpenerwaard af.

## Inzet middelen

In 2019 belooft het budget van de rekenkamercommissie een bedrag van € 3.300. Daarnaast kan de rekenkamercommissie een beroep doen op de inzet van een onderzoeker uit de organisatie voor totaal 700 uur. Hieronder is een overzicht opgenomen over de inzet van deze middelen.

Omschrijving	Raming	
	€	uren <sup>1)</sup>
Presentiegeld voorzitter (incl. reiskosten)	3.500,--	
Rekenkameronderzoek status waterkwaliteit		175
nader in te vullen na (her)benoeming leden rekenkamercommissie		525

<sup>1)</sup> Uurtarief in programmabegroting bedraagt € 65,--.

## Terugblik zittingsperiode

Dit is ook het moment terug te kijken op het functioneren van de rekenkamercommissie bij het hoogheemraadschap. Waterschappen kunnen rekenkamerfuncties instellen. Anders dan bij het Rijk, de provincies en de gemeenten is dit niet verplicht. Bij het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is in 2015 een rekenkamercommissie ingesteld met interne leden van uit de verenigde vergadering met een externe voorzitter.

De werkwijze en samenstelling van de rekenkamercommissie bij het hoogheemraadschap laat een rol zien van betrokken leden van de verenigde vergadering die onafhankelijk opereren (mening van de externe voorzitter) en op de juiste wijze en op de juiste momenten onderwerpen weten aan te dragen die dicht bij de verenigde vergadering en bij burgers en bedrijven liggen. In de presentatie van rapporten aan verenigde vergadering is van de zijde van de leden geen sprake van politiek bedrijven. Dat zelfde geldt ten opzichte van de keuzes die worden gemaakt in de rekenkamercommissie voor de te onderzoeken onderwerpen. Deze worden unaniem genomen en in de discussie omtrent de keuzes waren ook geen politieke stellingnames aanwezig. Dit wordt ook gestaafd door de onderwerpen in de uitgebrachte onderzoeken (tabel 1). Zeker de keuzes bij de onderzoeken meerjaren investeringsplannen en houdbare financiën zijn specifiek geënt op de kennis van de interne leden en daarmee op een specifieke situatie die belangrijk is voor de verenigde vergadering.

Tabel 1

jaar	onderwerp
2016	rekenkamerbrief jaarverslaglegging 2015
2017	rekenkamerbrief jaarverslaglegging 2016
	onderzoek meerjaren investeringsplannen
2018	rekenkamerbrief jaarverslaglegging 2017
	onderzoek houdbare financiën
2019	onderzoek waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water)

Bij de instelling van de Rekenkamercommissie in 2015 heeft de verenigde vergadering ook de opdracht een onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de jaarlijkse jaarverslaglegging. Ook een gesprek met de accountant hierover behoorde tot de opdracht. Voor het uitvoeren van het onderzoek naar de doelmatig- en doeltreffendheid van de jaarlijkse verslaglegging is een tijdige beschikbaarheid van het concept van de jaarverslaglegging voor de rekenkamercommissie een vereiste. Hoewel het ons gelukt is een rekenkamerbrief aan de verenigde vergadering over de jaarverslaglegging te presenteren ervaart de rekenkamercommissie een knelpunt in de geboden tijd (veelal niet meer dan één week) voor het uitvoeren van het onderzoek, behandeling en presentatie daarvan door de rekenkamercommissie. Daarnaast kon - zeker het laatste jaar - niet beschikt worden over een accountantsrapport met een goedkeurende verklaring van de accountant tijdens het gesprek tussen rekenkamercommissie en de controlerende accountant. Al met al een voor de rekenkamercommissie onbevredigende situatie om te voldoen aan de opdracht van de verenigde vergadering. Voor een kwalitatief goede rekenkamerbrief heeft de Rekenkamercommissie een ruimer gestelde termijn nodig tussen het moment van de ontvangst van de jaarverslaglegging en de behandeling daarvan in de verenigde vergadering. Is dat niet mogelijk dan is het moment daarvoor een gesprek tussen verenigde vergadering en rekenkamercommissie over deze verstrekte opdracht.

De rekenkamercommissie heeft ervaren dat haar aanbevelingen uiterst serieus door het college van dijkgraaf en hoogheemraden worden genomen. Nagenoeg alle aanbevelingen zijn door het college van dijkgraaf en hoogheemraden overgenomen. Daarentegen ervaart de rekenkamercommissie bij de verenigde vergadering nauwelijks belangstelling voor de uitgebrachte onderzoeken. Met dit in achterhoofd bevelen wij aan in de toekomst jaarlijks een gesprek te organiseren tussen de fractievoorzitters en de voorzitter van de rekenkamercommissie met als doel eventuele onderzoeksvragen te inventariseren.

Gelet op het feit van enerzijds de kennis bij de interne leden van wat zich binnen het hoogheemraadschap afspeelt en anderzijds de wisselwerking die er is met burgers en bedrijven vanuit de functie van het lidmaatschap, kan worden geconcludeerd dat er (grote) meerwaarde aanwezig is in het stelsel van interne leden onder leiding van een externe voorzitter. Overigens geven de interne leden ook aan, dat het lidmaatschap van de rekenkamercommissie een verrijking is ten behoeve van het lidmaatschap van verenigde vergadering. Niettemin kan het een idee zijn de volgende zittingsperiode te experimenteren met externe leden naast de interne leden in de rekenkamercommissie. In 2023 kunnen de twee periodes met elkaar worden vergeleken.

Tot slot is de rekenkamercommissie zeer positief over de interne onderzoekcapaciteit die door het hoogheemraadschap beschikbaar is gesteld aan de rekenkamercommissie.